

Aan de voorzitter en leden van
Provinciale Staten
van Limburg

Cluster	RMT	Behandeld	E.H.J. Roos
Ons kenmerk	2016/69211	Telefoon	+31 43 389 88 04
Uw kenmerk	-	Maastricht	13 september 2016
Bijlage(n)	1	Verzonden	13 september 2016

Onderwerp

Antwoord van Gedeputeerde Staten op schriftelijke vragen

Van het lid : de heer P. Visser

Fractie : SP

Inzake : gezondheidsschade door veehouderijen

Vraag 1.

Bent u op de hoogte van de nieuwste objectieve gegevens die het RIVM heeft toegevoegd aan reeds bestaande gegevens omtrent gezondheidsklachten ten gevolge van geconcentreerde veehouderijen?

Antwoord.

Ja.

Vraag 2.

Het RIVM komt met harde conclusies. Deelt u de conclusies die in het rapport van het RIVM zijn vermeld omtrent veehouderij en gezondheidsklachten?

Antwoord.

Wij hebben geen redenen om aan de conclusies van het RIVM te twijfelen. Vermeld mag worden dat het RIVM naast negatieve gevolgen (verminderde longfunctie en meer longinfectie aandoeningen) ook positieve gevolgen (minder astmatische aandoeningen en allergieën) aan het wonen in de nabijheid van IV-bedrijven onderkent.

2016/69206

Vraag 3.

Het provinciaal beleid (waaronder PAS) is dan wel gericht op het terugdringen van stikstofdepositie maar tevens gericht op het scheppen van nieuwe ontwikkelruimte. Bent u met ons van mening dat het huidig provinciaal beleid een bijstelling nodig heeft die ervoor zorgt dat op korte termijn de ziekmakende luchtvervuiling door veehouderijen in bepaalde gebieden, op welke wijze dan ook, substantieel vermindert?

Antwoord.

Het provinciaal beleid waaronder het POL2014, Limburgse Land- en Tuinbouw Loont 2 en de PAS richt zich op het verminderen van emissies uit stallen enerzijds en het bieden van ontwikkelingsruimte anderzijds. Dat doen we via een integrale aanpak, waarbij we binnen de regionale uitwerking van het POL samen optrekken met gemeenten, LLTB en de Stichting Natuur- en Milieufederatie (Manifest evenwichtige veehouderij ontwikkeling Limburg). Het kabinet spreekt in zijn reactie over een gezamenlijke aanpak van ministeries, andere overheden, de sector en overige betrokkenen. Wij zullen ons inspannen om samen met de andere betrokken partijen een beleid te voeren dat is gericht op het verder verminderen van gezondheidsrisico's, dit binnen de strategische doelstelling "in 2025 is ieder IV bedrijf een lust voor zijn omgeving."

Vraag 4.

Uiteindelijk bepaalt het aantal dieren de hoeveelheid luchtvervuiling die geproduceerd wordt. Betekent dit niet dat de provincie een beleid dient te voeren waarbij systematisch gewerkt wordt aan het terugdringen van het aantal stuks vee in bepaalde gebieden van Limburg?

Antwoord.

Het aantal dieren in combinatie met het gehanteerde stalsysteem bepaalt de hoeveelheid luchtvervuiling door de intensieve veehouderij. Het toepassen van emissie beperkende technieken binnen het stalsysteem is daarbij een meer effectieve methode ter verbetering van de luchtkwaliteit dan uitsluitend het bevriezen van de dierstapel. Daarom is het stimuleren van het gebruik van innovatieve milieuvriendelijke technieken een van de speerpunten van het beleid voor schone stallen. Wij zullen de verplichtingen en mogelijkheden van nieuwe wetgeving inzake het sturen op dierenaantallen in de veeteelt nauwgezet volgen en op basis daarvan ons beleid bepalen.

Vraag 5.

Inmiddels staat de wereld niet stil en zijn er, in samenwerking met de objectieve deskundigheid van TNO, nieuwe systemen uitgevonden voor het afvangen van schadelijke stoffen in de lucht. Bent u op de hoogte van nieuwe, prijsgunstige en energiezuinige, systemen die fijnstof voor een zeer groot deel uit de lucht kunnen filteren?

Antwoord.

Er worden door diverse partijen nieuwe innovatieve systemen ontwikkeld om te komen tot emissiearme productie. Het stimuleren van de ontwikkeling en het gebruik van innovatieve milieuvriendelijke technieken is een van de speerpunten van het beleid voor schone stallen. Voordat nieuwe technieken op brede schaal kunnen worden toegepast dienen ze echter door het Ministerie van I&M te worden opgenomen op de zogenaamde RAV-lijst met goedgekeurde stalsystemen.

Om de ontwikkeling van nieuwe systemen te stimuleren hebben wij vorige jaar aan tien projecten subsidie verleend voor het gebruik van innovatieve, nog niet goedgekeurde, stalsystemen. Ook in de toekomst willen wij financiële middelen vrijmaken om de ontwikkeling en het gebruik van innovatieve stalsystemen te stimuleren.

Vraag 6.

Limburg behoort tot de provincies met de meest vervuilde lucht en dat is geen mooi visitekaartje. Dit betekent dat onze provincie koploper zou moeten zijn bij het aanpakken van luchtvervuiling, waarbij veelbelovende experimentele methoden die luchtvervuiling reduceren extra aandacht zouden moeten hebben. Bent u bereid om als experiment zulk een systeem in een proefopstelling uit te proberen, bv. bij een grote pluimveehouderij en een tunnelmond in de bebouwde kom?

Antwoord

Zie het antwoord bij vraag 5.

Gedeputeerde Staten van Limburg

voorzitter

secretaris

Aan het College van Gedeputeerde Staten
Provincie Limburg
Postbus 5700
6202 MA Maastricht

Maastricht, 8 juli 2016

Betreft: Schriftelijke vragen inzake gezondheidsschade door veehouderijen

Geacht college,

Decennia lang vragen verschillende maatschappelijke groepen, zoals milieudeskundigen en medici, aandacht voor de schade aan onder andere de volksgezondheid die de uitstoot van geconcentreerde veehouderijen in bepaalde gebieden veroorzaken.

Nu heeft het onafhankelijk onderzoeksorgaan RIVM aan deze feiten nog een nieuw onderzoek toegevoegd waarin helder de negatieve gezondheidseffecten duidelijk beschreven zijn.

Steeds meer wordt duidelijk hoe ernstig de gezondheidsklachten door geconcentreerde veehouderijen zijn en de SP-fractie vraagt zich dan ook af wanneer overheden eindelijk beseffen dat dit niet meer zo verder kan.

Immers, economie is belangrijk maar het welzijn en de gezondheid van de bevolking blijft voor de SP-fractie belangrijker. Daarbij dienen we niet te vergeten dat mensen die ziek worden een grote financiële druk leggen op de kosten die we allen dragen voor de volksgezondheid. Een gevolg van geconcentreerde veehouderijen, wegverkeer en industrie. Een kostenpost die onnodig zwaar onder druk staat en voorkomen kan worden als we zorgen voor een gezonde woon- en werkomgeving.

Dit laatste kan, door de vele decentralisaties van de laatste jaren, voor een groot deel door de provincie beïnvloed worden. Om die reden heeft de SP-fractie de volgende vragen:

1. Bent u op de hoogte van de nieuwste objectieve gegevens die het RIVM heeft toegevoegd aan reeds bestaande gegevens omtrent gezondheidsklachten ten gevolge van geconcentreerde veehouderijen?
2. Het RIVM komt met harde conclusies. Deelt u de conclusies die in het rapport van het RIVM zijn vermeld omtrent veehouderij en gezondheidsklachten?
3. Het provinciaal beleid (waaronder PAS) is dan wel gericht op het terugdringen van stikstofdepositie maar tevens gericht op het scheppen van nieuwe ontwikkelruimte. Bent u met ons van mening dat het huidige provinciaal beleid een bijstelling nodig heeft die ervoor zorgt dat op korte termijn de ziekmakende luchtvervuiling door veehouderijen in bepaalde gebieden, op welke wijze dan ook, substantieel vermindert?
4. Uiteindelijk bepaalt het aantal dieren de hoeveelheid luchtvervuiling die geproduceerd wordt. Betekent dit niet dat de provincie een beleid dient te voeren waarbij systematisch gewerkt wordt aan het terugdringen van het aantal stuks vee in bepaalde gebieden van Limburg?
5. Inmiddels staat de wereld niet stil en zijn er, in samenwerking met de objectieve deskundigheid van TNO, nieuwe systemen uitgevonden voor het afvangen van schadelijke stoffen in de lucht. Bent u op de hoogte van nieuwe, prijsgunstige en energiezuinige, systemen die fijnstof voor een zeer groot deel uit de lucht kunnen filteren?
6. Limburg behoort tot de provincies met de meest vervuilde lucht en dat is geen mooi visitekaartje. Dit betekent dat onze provincie koploper zou moeten zijn bij het aanpakken van luchtvervuiling, waarbij veelbelovende experimentele methoden die luchtvervuiling reduceren extra aandacht zouden moeten hebben. Bent u bereid om als experiment zulk een systeem in een proefopstelling uit te proberen, bv. Bij een grote pluimveehouderij en een tunnelmond in de bebouwde kom?

Graag beantwoording binnen de daarvoor gestelde termijn.

Namens de SP-Statenfractie,
Peter Visser